

ÅRSRAPPORT 2009

Forord:

Forskningsenheden i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling i Odense er efterhånden blevet stor. Vi er nu 4 seniorforskere, 3 kliniske lektorer og 3 indskrevne Ph.D- studerende i enheden Odense og én Ph.D.- studerende i Kolding. Der er desuden nye Ph.D.- studier i støbeskeen, såvel i Odense som i regionen, så antallet af aktive Ph.D. forløb indenfor det Børne- og Ungdomspsykiatriske fagområde i Region Syddanmark kan forventes at være det dobbelte om ét år.

Det stiller krav til den interne struktur, og vi eksperimenterer med at finde gode modeller for vejledning, møder og erfaringsformidling, som tilgodeser både det lokale og det regionale netværk.

Det vil fremgå af denne årsrapport, at de to gamle Ph.D.- projekter: ”Tidlige tegn på skizofreni hos børn og unge” og ”Arvelighed af autisme-spektrum tilstande belyst ud fra en dansk tvillingepopulation” er ved at nå deres afslutning med forsvar i 2010 og to nye Ph.D.- projekter, ”Grundlæggende informationsbearbejdning hos børn med gennemgribende udviklingsforstyrrelser” og ”Gen-miljø interaktion hos 7-9-årige børn med depression”, som begge optaget på SDU pr. 1.9.2009, er i den travle dataindsamlings fase.

Vi har haft uro om vores fysiske rammer i Forskningsenheden de sidste 1½ år – men det er ved årsskiftet til 2010 faldet på plads, på allerbedste vis, med indflytningen i de dejlige lyse lokaler på Hunderupvej (se billede på forsiden).

Strategirådet for psykiatrien i Region Syddanmark begynder at finde sine ben og støtter, via hospitalets ambitiøse og visionære satsning, forskningen med et samlet budget på ca. 16 mio kr årligt (fra 2010). Der blev i 2009 uddelt 3,5 mio kr fordelt på 11 projekter.

Med denne årsrapport for 2009 håber vi, at kunne give et billede af hvad der foregår i Forskningsenheden i Odense og i det børne- og ungdomspsykiatriske speciale i Region Syddanmark.

Vi håber, at kunne inspirere og invitere til samarbejde og takker samarbejdspartnere og de som har støttet os økonomisk.

Niels Bilenberg, forskningsleder, professor

Fuldtidsforskere og ansatte:

Niels Bilenberg, professor, overlæge, Ph.D.
Bente Anthony, forskningssekretær
Tina Ravn, forskningssekretær
Per Kragh Sørensen, kl. lektor, prof. emeritus.,
Rene Klinkby Støvning, kl. lektor, overlæge, Ph.D
Søren Dalsgård, kl. lektor, afdelingslæge, Ph.D.

Ph.D.-studerende, indskrevet på Syddansk Universitet og tilknyttet Forskningsenheden:

Claudia Nordenbæk, læge, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Odense
Anne Dorte Stenstrøm, læge, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Kolding
Gitte Falcher Madsen, læge, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Odense
Rikke Wesselhöft, læge, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Odense

Deltidsforskere tilknyttet Forskningsenheden:

Kirsten Hørder, overlæge, kl. lektor
Ulla Skov Jørgensen, overlæge, Ph.D., kl. lektor
Birgitte Dehlholm-Lambertsen, overlæge, Ph.D., kl. lektor
Peer Nøhr-Jensen, overlæge, Ph.D., kl. lektor
Dorthe Janne Petersen, afdelingslæge, Ph.D.
Erik Christiansen, statistiker
Lill Wulff, psykolog
Mia Lichtenstein, psykolog

Eksterne samarbejdspartnere:

Kirsten Ohm Kyvik, institutleder, lektor, Ph.D., Institut for Regional Sundhedsforskning, Syddansk Universitet.
Jørn Olsen, professor og Carsten Obel, læge, Socialmedicinsk Institut, Århus Universitet.
André Nahmias, MD, prof. emerit., immunology, Atlanta, US.
Rutger Jan van der Gaag, professor, Ph.D., Nijmegen, Holland.
Frank Verhulst, professor, Ph.D., Rotterdam, Holland
BupBasen, Kompetencecenter Syd, Odense Universitetshospital.
Center for spiseforstyrrelser, Odense Universitetshospital (Psykiatrisk Afd. P, Pædiatrisk Afd. H, Endokrinologisk Afd. M).
Solvejg Kristensen, cand. scient. san., Aarhus Universitet.
Meta Jørgensen, overlæge, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Hospital, Risskov.
Bob Oranje, seniorforsker, Ph.D. , Center for Skizofreniforskning, Glostrup
Birthe Glenthøj, professor, Center for Skizofreniforskning, Glostrup
Ole Mors, professor, overlæge, Ph.D., Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitet.
Torben Kruse, professor, Afdeling for Biokemi, Farmakologi og Genetik, Odense Universitetshospital.
Tine Brink Henriksen, overlæge, forskningsleder, Ph.D., Den Perinatale Forskningsenhed, Skejby Sygehus.

Igangværende Ph.-D. projekter

Tidlige tegn på skizofreni hos børn og unge

Ph.D.-studerende, læge, Anne Dorte Stenstrøm, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Kolding Sygehus

Vejledere: overlæge, Ph.D. Gitte Dehlholm og overlæge, Ph.D. Peer Nøhr-Jensen, begge fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Odense.

Baggrund: Skizofreni er en neuropsykiatrisk lidelse, der er karakteriseret ved forstyrrelse af tænkning, perception og affekt. Tidlig opsporing, diagnosticering og behandling bedrer prognosen betydeligt, hvilket har øget interessen for intervention i den tidlige sygdomsfase.

Skizofreni er svært at diagnosticere hos børn og unge, især i de tidlige sygdomsfaser, og diagnosen stilles sjældent. Det skyldes dels, at symptomatologien er meget uspecifik, dels at vores viden om skizofrenilidelsen hos denne aldersgruppe er utilstrækkelig. Undersøgelser omhandlende tidlige tegn på skizofreni hos børn og unge beskriver en øget forekomst af uspecifikke træk så som kognitive, motoriske, emotionelle og adfærdsmæssige forstyrrelser allerede i den præmorbid fase. Selvførstyrrelser, som er subjektive forstyrrelser i patientens oplevelse af sin "egen væren i verden", synes at være et tidligt indsættende essentielt træk hos voksne med skizofreni, og således også en vigtig prædikator for begyndende skizofreni. Hos børn og unge med skizofreni har der ikke været den samme opmærksomhed omkring selvførstyrrelser i den tidlige sygdomsfase, og området er utilstrækkelig belyst. Der er derfor et stort behov for at udvide den nuværende viden om de tidlige skizofreniforme psykopatologiske fænomener, så der kan konstrueres diagnostiske måleinstrumenter, der relaterer forstyrrelser i selv-oplevelsen til barnets forventelige psykiske udviklingsniveau på et givet alderstrin.

Formål: At undersøge hvorledes tidlige tegn på skizofreni præsenterer sig og opleves hos børn og unge med skizofreni, deres forældre og professionelle relationer fx en lærer eller pædagog.

Materiale og metode: Patienter med skizofrenidiagnosen (F20), der var yngre end 16 år på diagnosetidspunktet, inkluderes i undersøgelsen. Der er valgt en kvalitativ metodetilgang, hvor der gøres brug af individuelle interviews, som tager udgangspunkt i en semi-struktureret interviewguide, for derved at få en uddybende og nuanceret indsigt i, hvorledes børn og unge oplever de første tegn på skizofreni i psyke og adfærd. Forældre og professionelles beskrivelser af barnet og den unge forud for diagnosetidspunktet bidrager med en supplerende viden i forståelsen af den tidlige skizofreniudvikling.

Analysen tager afsæt i en fænomenologisk-hermeneutisk referenceramme.

Perspektiver: Denne eksplorerende analyse vil kunne uddybe den nuværende viden om skizofreniform psykopatologi i sygdommens tidlige faser og medvirke til en forbedring af mulighederne for i de præpsykotiske faser at identificere børn og unge med stor risiko for skizofreniudvikling.

Arvelighed af autisme-spektrum tilstande belyst ud fra en dansk tvillingepopulation

Ph.D-studerende, læge Claudia Maria Nordenbæk, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Vejledere: Professor, overlæge, Ph.D. Niels Bilenberg, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense,

Professor, lektor, Ph.D. Kirsten Ohm Kyvik, Institut for Regional Sundhedsforskning og Det Danske Tvillingeregister, Syddansk Universitet.

Overlæge Meta Jørgensen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Hospital, Risskov.

Gennemgribende udviklingsforstyrrelser (Pervasive Developmental Disorder/PDD) er et diagnostisk overbegreb inkluderende Aspergers syndrom, infantil autisme og atypiske former (Pervasive Developmental Disorder not otherwise specified/PDD-nos). Forstyrrelserne befinder sig formentlig på et spektrum (men har centrale symptomer tilfælles), hvorfor de i daglig tale omtales som autisme-spektrum tilstande (Autism Spectrum Disorders/ASD). Tidligere tvillingestudier har primært beskæftiget sig med en snævre definition af autisme (infantil autisme/autistic disorder), og resultaterne herfra sandsynliggør at genetiske faktorer spiller en væsentlig rolle i de fleste tilfælde. Studierne er dog fåtallige, de er foretaget på baggrund af relativt få par, og trods en mangeårig og intensiv jagt på gener koblet til autisme, har man endnu ikke gjort banebrydende fund. Derudover har man det seneste årti registreret en kraftig stigning i forekomsten af ASD. Aktuelle studie beskæftiger sig, modsat tidl. tvillingestudier, med hele det autistiske spektrum.

Formålet med studiet var, ud fra en dansk tvillingepopulation, at estimere de genetiske og miljømæssige faktoreres relative betydning for autisme-spektrum tilstande. Derudover ønskede vi at undersøge heritabiliteten af autistiske træk ud fra spørgeskema data.

Undersøgelsen tog udgangspunkt i danske tvillinger født i årene 1988-2000. Tvillingerne blev rekrutteret via Det Danske Tvillingeregister, der er populationsbaseret. Ved at undersøge lighedspunkter i adfærden hos såvel enæggede som tveæggede tvillinger kan graden af arvelige og miljømæssige faktoreres indflydelse på udviklingen af en sygdom/adfærd belyses. Projektet var udformet som en 3-trins proces. I undersøgelsens første del besvarede tvillingeforældre 5 screeningsspørgsmål fra Child Behaviour Checklist (CBCL) og fik i 2. screeningsfase, hvis den ene eller begge tvillinger var screeningspositive, tilsendt "Social and Communication Questionnaire" (SCQ) og "Autism Spectrum Screening Questionnaire" (ASSQ) - spørgeskemaer der mere specifikt er rettet mod at screene for ADS. I undersøgelsens 3. fase blev der foretaget en undersøgelse af screeningspositive tvillinger (fase 2). Undersøgelsen omfattede interview med forældre og samtale, observation, psykologisk- samt lægelig undersøgelse af tvillingen.

Artikler til publicering af resultaterne er aktuelt under udarbejdelse og ph.d. afhandlingen forventes afleveret sommeren 2010. Undersøgelsen bidrager til den eksisterende viden om graden af indflydelse fra genetiske og miljømæssige faktorer på det at udvikle autisme-spektrum forstyrrelser og støtter antagelsen om en meget høj heritabilitet. Structural Equation Modelling (SEM) analyse blev anvendt til beregning af heritabiliteten af autistiske træk i den præ-screenede tvillingepopulation, målt ud fra spørgeskema data (total SCQ score og SCQ subskala score).

Grundlæggende informationsbearbejdning hos børn med gennemgribende udviklingsforstyrrelser

Ph.D. studerende Gitte Madsen, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense, Klinisk Institut, Syddansk Universitet

Hovedvejleder: Professor, overlæge, Ph.D. Niels Bilenberg, Forskningsenheden ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense, Klinisk Institut, Syddansk Universitet

Metodevejleder: Seniorforsker Ph.D. Bob Oranje, Center for Skizofreniforskning, Glostrup.

Gennemgribende udviklingsforstyrrelser (PDD), også kaldet autisme spektrum forstyrrelser, er neuropsykiatriske lidelser karakteriseret ved medfødte kvalitative forstyrrelser i evnen til social gensidighed og kommunikation samt stereotyp adfærd (den autistiske triade). I PDD gruppen inkluderes diagnoserne *Infantil autisme, Aspergers syndrom, atypisk autisme og gennemgribende udviklingsforstyrrelse, anden*.

Lidelser indenfor dette spektrum hører til blandt de mest invaliderende børnepsykiatriske diagnoser, og nogle børn med PDD er også plaget af psykose.

Der er hypoteser om, at denne undergruppe af børn kan udvikle skizofreni.

Undersøgelser af, hvordan hjernen hos skizofrene patienter bearbejder auditiv information har vist, at disse har nedsat filtrering af auditive sanser indtryk, hvilket kan lede til en tilstand af informationsoversvømmelse af de højere hjernefunktioner og ultimativt føre til psykose. Med filtrering menes den mekanisme, hvormed hjernen sorterer indtryk og bearbejder informationer, så kun relevante stimuli når bevidstheden.

Udover disse sansfiltrerings vanskeligheder udviser patienter med skizofreni svækkelse i andre processer, der involverer informationsbearbejdning. Således ses reduceret kapacitet i evnen til at fokusere på én informationskilde, mens en anden ignoreres, eller endnu mere basalt, manglende evne til automatisk at rette opmærksomheden mod en pludselig ny stimulus i omgivelserne.

I et hollandsk studie har man fundet, at ERP profiler også kan bruges til at skelne børn med PDD fra børn med andre børnepsykiatriske diagnoser og normale børn. Undersøgelsesmateriale er dog sparsomt og typisk på meget små grupper af børn.

Dette projekt vil undersøge, hvorledes børn med en gennemgribende udviklingsforstyrrelse filtrerer primære sansindtryk sammenlignet med raske børn. Hertil anvendes "Copenhagen Psychophysiological Test Battery" (CPTB). CPTB registrer det neurofysiologiske respons under lyd stimulation.

Yderligere undersøges om man v.h.a det neurofysiologiske respons kan differentiere undergrupper indenfor det autistiske spektrum, evt. undergrupper med en ERP profil der ligner det man ser hos skizofrene.

Dette projekt vil således uddybe og forankre eksisterende viden om PDD, og dermed være med til at kvalificere såvel den diagnostiske proces som behandling og tidlig opsporing af skizofreni.

Gen-miljø interaktion hos 7-9-årige børn med depression

Ph.D. studerende Rikke Wesselhöft, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense, Klinisk Institut, Syddansk Universitet

Hovedvejleder: Professor, overlæge, Ph.D. Niels Bilenberg, Forskningsenheden Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense, Klinisk Institut, Syddansk Universitet

Medvejleder: Professor, dr. med. Per Kragh-Sørensen, ekstern lektor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense, Klinisk Institut, Syddansk Universitet

Medvejleder professor, overlæge, Ph.D. Ole Mors, Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitet.

Depression rammer børn helt ned til førskolealderen. Desværre kendes hyppigheden af børne-depressioner ikke med sikkerhed og årsagerne er uafklarede. Vi ved dog, at både gener, risikofaktorer og beskyttende faktorer i miljøet har betydning.

Der er behov for epidemiologiske undersøgelser af forekomst, sværhedsgrad og miljømæssige faktorer, for at kunne målrette vores forebyggende og behandlingsmæssige indsats overfor depression hos børn.

Projektets formål er at afklare forekomsten af depression i en dansk kohorte af 7-9-årige børn, samt at identificere miljørelaterede risikofaktorer og beskyttende faktorer.

Desuden vil vi følge gruppen af børn over tid og påvise mulig interaktion mellem risikogener for depression og miljørelaterede faktorer.

Ph.d. projektet er inddelt i tre faser:

Fase I: Pilotfase

Fase II: Epidemiologisk undersøgelse af forekomsten og miljørelaterede årsager til børnedepression i en dansk kohorte

Fase III: Identifikation af risikogener og gen-miljø interaktion hos deprimerede børn

Undersøgelsen baseres på den landsdækkende fødselskohorte: Bedre Sundhed for Mor og Barn (BSMB), der har inkluderet 100.000 mødre og deres børn. BSMB har en biobank med blod fra mor og barn. Derudover foreligger oplysninger om sygdomsforekomst, familieforhold og eksponering for en række belastninger. Disse suppleres med data fra danske populationsbaserede registre.

Vi vil anvende et børnepsykiatrisk online interview ”The Development and Wellbeing Assessment” (DAWBA), udfyldt af forældrene. Derved vil vi kunne identificere de deprimerede 7-9-årige børn og efterfølgende analysere eventuelle belastninger i deres miljø.

Samarbejdet med BSMB giver en helt særlig mulighed for at opnå viden om forekomsten af børnedepression og risikofaktorer i danske børns nærmiljø. Samtidig er undersøgelsen udgangspunkt for et studie af risikogener og gen-miljø interaktion.

En bedre forståelse af årsagssammenhænge er en forudsætning for målrettet forebyggelse og behandling af depression.

Øvrige igangværende projekter

Funen Anorexia Nervosa Study (FANS)

René Klinkby Støving, Kim Brixen, Alin Andries, Niels Bilenberg, Kirsten Hørder.
Center for Eating Disorders & Department of Endocrinology, Odense University Hospital.

Objective: 1. To evaluate the prognostic potentials of anthropometric and psychometric parameters with respect to drop out, relapse and outcome. 2. To explore eating behavior, sexuality, social functioning, quality of life, and body composition in weight restored patients and in patients with active eating disorder.

Design: A database has been established, storing retrospective medical chart data from a number of 1015 patients who were treated consecutively from January 1, 1994 to December 31, 2004 at a Center for Eating Disorders, Odense University Hospital. The catchment area is Funen, which has been shown to demographically and socioeconomic to represent the whole Danish population. The patients in the cohort are called up for a follow up study implying a whole body Dual X-Ray Absorptiometry (DEXA) to determine body compositions and regional bone mineral densities (BMD). The patients complete validated questionnaires to measure psychometric outcome (Eating Disorder Inventory-2 and Morgan-Russell outcome scale), quality of life (Short Form 36), and further questions about menstrual function and medication. The study is registered in ClinicalTrials.gov, number NCT00267228.

Ethics: The protocol is approved by The Regional Committee for Medical Ethics (S-VF-20050144) and The Danish Data Protection Agency (CVR-nr. 11-88-37-29). The study is a 100% non-profit study, completely independent from commercial interests. It will be performed by financial support from foundations.

Status: The first publication of the retrospective analyses are in press and it has been presented at several congresses (for instance the annual meeting of the Danish Endocrine Society, and the annual meeting of the Child- and Adolescent Psychiatry). Moreover, it has been accepted for oral presentation at Rio International Eating Disorders and Obesity Conference in Rio 2010. In the follow up part of the study, approximately 50% of the subjects have completed the program so far.

Perspectives: Large scale and long term follow data may identify important predictors and knowledge which can generate interventions studies and make for more effective treatment options.

Cannabinoid CB1 receptor agonist treatment in severe chronic anorexia nervosa (AN): A randomized, placebo-controlled, double-blind, crossover study.

Alin Andries, Kim Brixen, Kirsten Hørder, Bibi Gram, René Klinkby Støving.
Center for Eating Disorders and Department of Endocrinology, Odense University Hospital.

Objective: To reveal if treatment of patients with severe chronic anorexia nervosa (AN) with a CB1 agonist, has a significant effect on weight or psychometric scores (primary endpoints), motor restlessness assessed by accelerometry, or specific endocrine parameters (secondary end points).

Design: A randomized, double blinded, placebo controlled cross over study. Twenty four patients with severe and chronic AN will be randomized either to receive Dronabinol 2,5 mg x2 or placebo. After four weeks the two groups will undergo a wash-out period and after that will receive the opposite therapeutic regime for another four weeks. Psychometric measures will be assessed before

and after the 4-weeks treatment period. Every week a clinical, anthropometric examination will be performed, and fasting blood samples will be collected for analysis, including leptin, ghrelin, and adiponectin. Furthermore, serum and plasma will be stored in a biobank.

Ethics: The protocol is approved by The Regional Committee for Medical Ethics (S-20080016), The Danish Data Protection Agency, and The Danish Medicines Agency (Eudra-CT number: 2007-005631-29). The study is monitored by The Regional GCP unit. The study is a 100% non-profit, completely independent from commercial interests. It will be performed with financial support from foundations.

Status: So far 15 patients have completed the trial without drop outs and without significant adverse effects.

Perspectives: Although, it is hard to believe that any single drug may cure AN, novel approaches are urgently needed. Pharmacologic treatment with cannabidiol may prove to be an important supplement in a multidisciplinary treatment strategy in the severest cases. Moreover, elucidating the effect on pharmacologic CB1 agonist stimulation on motor restlessness, leptin levels and other hormones important for starvation adaptation, may generate crucial progress in understanding the pathogenesis of AN.

Bone microarchitecture in anorexia nervosa.

Stinus Hansen, Kim Brixen, Bo Abrahamsen, Jacob S. Frølich, Andreas K. Andresen, Alin Andries, Kirsten Hørder, René Klinkby Støvring.

Objective: Bone loss accompanies the onset and continuance of anorexia nervosa leading to bone fractures. However, so far most studies have been performed by conventional dual-energy X-ray absorptiometric (DXA) investigations, and there is increasing evidence, that in subjects with chronic starvation the DXA measurements may lead to false conclusions and wrong treatment options. The purpose of this study is to compare DXA measurements with an examination of the trabecular microarchitecture using a new high-resolution computerized tomography (Xtreme CT) in females with anorexia nervosa and in controls matched for age and height.

Standardisering af nye ASEBA versioner for aldersgruppen 6-16 år (CBCL, TRF og YSR)

Forskergruppe: Stud.med. Pernille Engell Bovbjerg, stud.med. Sebastian Nyby Nielsen, læge Jon Henriksen, læge Peter Fraas Nielsen, professor, overlæge, Ph.D. Niels Bilenberg, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense.

Baggrund

Forældrespørgeskemaet Child behavior checklist (CBCL) og de tilhørende lærer (TRF) og selvrapport (YSR) spørgeskemaer er tidligere standardiseret i Danmark (1). Der er nu ændret på nogle spørgsmål i den nye version (2) og på grund af eventuelle ændringer i scoringsprofiler er der behov for en ny populationsstikprøve.

Formål

- Indhente nye data i en udvalgt populationsstikprøve af skolebørn (6-16 år).
- Sammenligning af item- og skalascores fra 1999 med nye data.
- Sammenligning af danske og udenlandske data.

Materiale og metode

For hver elev 6-16 besvares et CBCL og et TRF skema. Elever på 11+ år besvarer desuden YSR. Stikprøven består af alle elever på to folkeskoler (N=949), en byskole og skole i en landkommune.

Resultater

Der har været næsten 100 % besvarelse af lærer (TRF) og svar-% for forældre og elever har været meget flot, henholdsvis 84 % og 89 %. Det ser ud til at danske norm-scores fortsat ligger lavt i forhold til tilsvarende i andre lande.

Analyser udføres med stor sikkerhed og mulighed for stratificerede analyser (køn, alder).

Afrapportering

De nye data skal præsenteres i artikel i Ugeskrift for Læger og sammenlignende analyser af udvalgte symptom-forekomster forsøges afrapporteret til internationalt tidsskrift.

Data vil blive implementeret i on-line ASEBA programmet, som udvikles yderligere til almen anvendelse i BUP og af allierede discipliner (kommuner, PPR, m.m.).

Risiko og beskyttelse blandt børn og unge med selvmordsadfærd

Statistiker, koordinator Erik Christiansen, Klinik for selvmordstruede børn og unge, Odense

I årtier har der været fokus på afdækning af risikofaktorer i relation af udvikling af selvmordsadfærd og psykopatologi. Der er gennem systematisk forskning etableret evidens for, at en del faktorer kan øge den statistiske risiko for selvmordsforsøg og gentagne forsøg hos børn og unge.

Samspillet mellem faktorerne er særdeles kompleks. Det har vist sig at faktorerne er brede og uspecifikke, hvilket gør dem vanskelige at anvende i det daglige forebyggende arbejde med børn og unge i Klinikken. Det vil derfor være ønskværdigt at anvende mere specifikke mål for risiko- og beskyttelsesvurdering i det daglige behandlingsarbejde af de selvmordstruede. Endvidere vil det være ønskværdigt at have kendskab til hvorledes risiko og beskyttelse spiller sammen.

Projektet rummer også psykometri i forbindelse med afprøvning af ratingsscales til screening af beskyttelsesfaktorer og selvmordsmordsrisiko hos børn og unge.

Et større kendskab til både risiko- og beskyttelsesfaktorer for de selvmordstruede børn og unge kan være retningsgivende for, hvor der skal sættes ind i behandlingen af selvmordstruede børn og unge. Resiliensprocesser er sparsomt belyst blandt børn og unge med selvmordsadfærd.

Følgende spørgsmål rejser sig:

- Kan vi blive bedre til at differentiere indsatsen i denne gruppe, så vi kan bruge ressourcerne bedst mulig?
- Er det således at børn og unge med færre beskyttelsesfaktorer og mange belastninger (høj risiko) har mere og sværere selvmordsadfærd end andre børn og unge?

Formålet med projektet er at analysere samspillet mellem risiko (målt gennem skalaen CASPI) og beskyttelse faktorer (målt gennem skalaen R.A.S.) i forhold til selvmordsadfærd.

Selvmondsadfærd blandt børn/unge under 15 år - en analyse af opfølgingsrutiner, gruppens karakteristika og faktorer som beskytter mod recidiv

Statistikker, koordinator Erik Christiansen, Klinik for selvmordstruede børn og unge, Odense

Formålet med studiet er at få et større indblik i forekomst og risiko for selvmordsforsøg blandt børn og unge. Det skal ske ved at belyse følgende områder

- Forekomst af selvmordsforsøg blandt børn og unge
- Karakteristik af børn og unge med selvmordsforsøg
- Faktorer som beskytter mod selvmordsforsøg på trods af risiko
- Sygehusenes behandlingsrutiner og forløb i forbindelse med behandling af børn og unge med selvmordsforsøg

Klinikken har klinisk erfaring inden for området, men området mangler viden, som er baseret på en mere systematiseret tilgang. Studiet er designet som et registerstudie, hvor årgangene 1983 til 1989 analyseres. Populationen udgør individer født i Danmark samt immigranter. Der indsamles registeroplysninger for populationen, som udgør ca. 400.000 individer. Endvidere indsamles registeroplysninger på deres forældre og søskende. Oplysningerne sammenkøres for perioden 1980 til 2007, hvorved det er muligt at analysere data longitudinelt. Demografiske, sundhedsmæssige og sociale faktorer, som menes at være korrelerede med selvmordsforsøg, analyseres ved brug af statistiske regressionsmodeller.

Forskningsprojektet tager udgangspunkt i teorien om, at risikoen for selvmordsforsøg kan reduceres betydeligt eller helt fjernes, hvis de rigtige faktorer (resiliensfaktorer) er til stede på det rigtige tidspunkt. Forskningsprojektet fokuserer derved på de faktorer, som gør, at et individ ikke har et selvmordsforsøg på trods af, at individet er i høj statistisk risiko for selvmordsforsøg. Forskningsprojektet ønsker at bestemme de karakteristika, som gør, at barnet ikke har et selvmordsforsøg. Denne viden er vigtig og kan være meget relevant for klinikker.

Klinikken arbejder ud fra et 'Shared Care' princip, hvor der er særligt fokus på den sammenhængende indsats. Klinikken tilbyder samtaler til den selvmordstruede samt dennes forældre, og står samtidig som bindeled mellem sundhedsområdet og socialsektoren. Denne konstitution skal sikre hurtigere og bedre restitution for den unge. Klinikken ønsker at sætte fokus på dette princip, og forskningsprojektet har derfor også til formål at belyse behandlings- og opfølgingsrutiner på landets 22 børneafdelinger. Studiet har resulteret i en deskriptiv analyse af afdelingernes rutiner samt anbefalinger til, hvorledes det tværsektorielle samarbejde kan udformes.

Projektet har udviklet ny viden om risiko og beskyttelse faktorer for børns for unges selvmordsadfærd. Denne viden er formidlet i en vejledning om selvmordsforebyggelse til sundhedspersonale på landets børneafdelinger samt i 6 videnskabelig artikler med hver deres særlige fokus- <http://www.selvmordstruede.dk/wm237428>

Kugledyneprojekt:

Professor, overlæge, Ph.D. Niels Bilenberg, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Tidligere studier har fundet at ikke medicinerede børn med ADHD har længere indsovningstid og en meget øget dag til dag variation i indsovningstiden sammenlignet med normale kontroller.

Andre studier har påpeget betydningen af søvnen i forhold til indlæringsvanskeligheder, adfærd, koncentration og motorisk uro, hvorfor det er relevant at behandle søvnforstyrrelser hos børn med ADHD.

Resultaterne af dette studie viser at anvendelse af kugledyne i 14 dage bedrer indsovningstiden, individuel dag til dag variation og antal af opvågninger til et niveau der svarer det vi finder i en rask kontrolgruppe. Vi finder endvidere at brug af kugledyne signifikant sænker andelen af nætter hvor ADHD barnet bruger mere end 30 minutter på at falde i søvn fra 19 % til 0.

Behandling med kugledyne synes således at kunne bedre søvnen og dette studie har endvidere vist et mindre fald i sværhedsgraden af ADHD symptomer vurderet af både lærere (ca. 10% bedring), der ikke var påvirket af viden om at barnet anvendte kugledyne, samt af forældrene (ca. 6%) (begge resultater er dog non-signifikante; muligvis på grund af for lille materiale). I begge vurderinger syntes der at være en fortsat bedring af ADHD symptomerne selv efter anvendelse af kugledynen stoppede.

Ph.D- projekter under forberedelse

MOTIONSafhængighed I FITNESSKULTURER

Et studie af prævalens, spiseforstyrrelsessymptomer, livskvalitet, personlighedstræk, leptin og kropssammensætning hos motionister med og uden afhængighed af fysisk træning.

Cand. psych og bac. scient i Idræt og sundhed Mia Beck Lichtenstein, Center for Spiseforstyrrelser Odense.

Professor, Ph.D. Niels Bilenberg, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense.

Psykolog, Ph.D. og lektor Kirsten Kaya Roessler, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Overlæge, klinisk lektor, centerleder Kirsten Hørder, Center for Spiseforstyrrelser, Odense Universitetshospital.

Overlæge, klinisk lektor, Ph.D. René Klinkby Støving, Endokrinologisk Afdeling og Center for Spiseforstyrrelser, Odense Universitetshospital.

Baggrund

Motionsafhængighed er et nyt subkulturelt fænomen kendetegnet ved en overdreven og tvangspræget træningsadfærd med negative fysiske, psykiske og sociale konsekvenser (eksempelvis overbelastningsskader, abstinenser og tab af relationer og job). Identificeringen af motionsafhængighed er baseret på det amerikanske diagnosesystems kriterier for afhængighed, men eksisterer ikke som officiel diagnose. Der skelnes mellem 3 motionsgrupper: 1. risiko for afhængighed, 2. symptomer på afhængighed og 3. ingen symptomer. En spiseforstyrrelse må udelukkes, før der er tale om primær motionsafhængighed.

Formål

1. At undersøge forekomsten af de 3 motionsgrupper hos normalvægtige motionister i fitnesscentre.
2. At sammenligne de 3 motionsgruppers spiseforstyrrelsessymptomer, livskvalitet og personlighedstræk.

3. At undersøge faste plasma leptin niveau og kropssammensætning hos motionsafhængige og hos BMI-matchede ikke-afhængige motionister.

Design og hypoteser

Studiet forløber i 3 dele baseret på de 3 formål med projektet:

1. Screening af 300 motionister med *Exercise Dependence Scale* i dansk version. Hypotese: der forventes en prævalens på motionsafhængighed hos cirka 10% af fitnesspopulationen, mens 60% har symptomer og 30% har ingen symptomer.
2. Spørgeskemaundersøgelser med henholdsvis *Eating Disorder Inventory, Short Form-36* og *NEO Personality Inventory Revised* af 30 motionister fra hver af de tre motionsgrupper. Hypoteser: de motionsafhængige har flere symptomer på spiseforstyrrelse, har dårligere livskvalitet samt en højere score på neuroticisme end de ikke afhængige grupper.
3. Blodprøver og *Dual energy X-ray Absorptiometry (DXA)*-skanning af 20 fra hver af de tre grupper. Hypoteser: de motionsafhængige har lavere leptin-niveau og lavere fedtprocent end BMI-matchede ikke afhængige.

Kognitive ”kernefunktioner” og symptomer hos børn med højtfuncerende autisme spektrum forstyrrelser.

Cand. Psych. Aut. Lill Wulff, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Hovedvejleder: Professor, overlæge, Ph.D. Niels Bilenberg, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Medvejleder: Lektor, cand.psych. Erik Lykke Mortensen, Enheden for Medicinsk Psykologi, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet

Metodevejleder: Ph.D. studerende, cand. pæd. psych. aut. Jens Richardt Møllegaard Jepsen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Bispebjerg.

Autisme spektrum forstyrrelser (ASF) diagnosticeres ud fra en triade af symptomer inden for områderne: 1) gensidigt samspil 2) kommunikation og 3) restriktive repetitive mønstre i adfærd.

Kognitive modeller har forbundet ASF med forstyrrelser i tre forskellige kognitive

”kernefunktioner”: 1) ”Theory of mind”, 2) central kohærens og 3) eksekutive funktioner. Hver for sig kan ingen af de tre ”kernefunktioner” forklare hele triaden af symptomer. De forskellige ”kernefunktioner” kan være forbundet til forskellige symptomer i triaden. Autisme kan karakteriseres som kombinationen af forstyrrelser i de tre ”kernefunktioner”. Alle tre ”kernefunktioner” er dog kun meget sjældent blevet undersøgt i samme studie af børn med højtfuncerende ASD, og undersøgelser af sammenhænge mellem kognitive forstyrrelser og autistiske symptomer er få og modstridende, og det er forskelligt, hvilke funktioner og symptomer fra triaden der er blevet vurderet.

Undersøgelsen har tre formål: For det første vil det blive undersøgt om børn med ASD i sammenligning med matchede kontroller viser forstyrrelser i alle tre ”kernefunktioner”, eller om der er børn med forstyrrelser i kun 1 eller 2 af funktionerne. For det andet vil den intra- og interindividuelle varians i ”kernefunktionerne” blive undersøgt i sammenligning med matchede kontroller, og det vil blive undersøgt om børn med ASD kan inddeles i kognitive undergrupper med specifikke kognitive profiler. For det tredje vil sammenhænge mellem kernefunktionerne og symptomer fra hele triaden blive undersøgt.

I undersøgelsen vil 60 børn med ASD og 60 kontroller (fra 8 til 12 år) matchet på køn, alder, IK og forældrenes uddannelsesniveau blive undersøgt med et omfattende neuropsykologisk testbatteri, der

vurderer alle tre kognitive ”kernefunktioner”. Casegruppen vil blive diagnosticeret ud fra Autisme Diagnostic Observations Schedule (ADOS) og Autism Diagnostic Interview Revised (ADI-R). For at validere case- og kontrolgruppen vil alle deltagere blive vurderet ud fra Child Behavior Checklist (CBCL), Teachers Report Form (TRF) and Social Communication Questionnaire (SCQ). Inklusionen af data er påbegyndt i foråret 2010 og vil fortsætte til efteråret 2011. Resultaterne har betydning for de kognitive modeller for ASD.

MASTERPROJEKT

En hverdag med ADHD – et familieperspektiv

Kandidatstuderende i pædagogisk sociologi Anja Toft Hansen, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet.

Vejleder på pilotprojekt: Professor, Ph.D., overlæge Niels Bilenberg.

Vejleder på kandidatspeciale: Ph.D., Lotte Hedegaard-Sørensen, Institut for Læring, DPU.

ADHD er en meget kompleks diagnose med mange ubesvarede spørgsmål. Videnskabelige diskussioner om, hvorvidt vanskelighederne er arvelige eller, om det er et socialt fænomen ses i stor udstrækning omkring ADHD. En stigende erkendelse af, at der eventuelt kan fremkomme værdifuld viden ved et større fokus på forældrene i forbindelse med udredning af et barn i Børne- og Ungdomspsykiatrien blev grundlag for et pilotprojekt med dette formål. Achenbachs skemaer til voksne blev anvendt; det drejer sig om et ASR skema (Adult Self-Report) og et ABCL skema (Adult Behaviour Checklist), som giver et indblik i de voksnes ressourcer og vanskeligheder. Forholdsvis få respondenter begrænser projektets styrke i bedømmelsen af hyppigheden af ADHD-relaterede vanskeligheder hos forældrene til børn med ADHD, men det skal ses som en måde at sætte større fokus på forældrenes ressourcer i familier med et barn med ADHD.

To af de responderende forældrepar har efterfølgende deltaget i en kvalitativ interviewundersøgelse, hvor formålet blandt andet var at skabe indblik i forældrenes perspektiv på at have et barn med ADHD; hvordan deres hverdag fungerer; hvilken betydning diagnosen har haft for deres familie, og hvordan de ser samarbejdet med ekspertgruppen omkring deres barn.

Kombinationen af spørgeskema-delen og den kvalitative del med fokus på samfundets rolle i forbindelse med en diagnose som ADHD skal ses som en udvidelse af det bio-psyko-sociale perspektiv, der allerede arbejdes ud fra indenfor Børne- og Ungdomspsykiatrien. En større tværvidenskabelig tilgang til ADHD kan måske være nøglen til en bedre forståelse af diagnosens kompleksitet.

Kandidatspecialet forventes afsluttet medio maj.

Formidling af forskning

Niels Bilenberg

Foredragsmanuskript/PowerPoint

"Eating disorders in males : a retrospective cohort study". / Støvning, René Klinkby ; Andries, Alin ; Brixen, Kim ; Bilenberg, Niels ; Hørder, Kirsten. 2009. Konferencen: Annual meeting of the Danish Endocrine Society, Middelfart, (24.-25. januar).

Foredrag og mundtlige bidrag

"ADHD: diagnostik og behandling". Oplægsholder. ADHD seminar, Nykøbing F, Danmark, B&U afdelingen (9. marts) .

"ADHD: medicinsk behandling". Oplægsholder. udviklingsseminar, Værløse, Danmark, 23. mar.

"Anden gennemgribende udviklingsforstyrrelse: Anvender vi denne diagnostiske kategori ens?" Oplægsholder. BUP-DK årsmøde, Nyborg, Danmark, Dansk Børne- og ungdomspsykiatrisk Selskab, (5. marts).

"GUA/PDD-NOS - definition, diagnostik og behandling". Oplægsholder. GUA, Nyborg, Danmark, ADHD foreningen, (21. marts).

"Routine treatment outcome measurement in ADHD patients". Oplægsholder. Neuroscience Symposium on ADHD, Bruxelles, Belgien, Novartis, (19. juni).

"Subtypes within ASD: Asperger's - PDD-NOS - MCDD: Backgrounds and clinical implications". Oplægsholder. International Conference on Innovative Research In Autism, Tours, Frankrig, INSERM, (15. april).

Medlemskab af nationalt/internationalt udvalg, råd, nævn

Klinisk ansvarlig samt bestyrelsesmedlem, BupBase (01. jan 2006 -)

Medlem af oversættelsesgruppe, Adult ADHD Self- Rapport Scale (ASRS) (01. januar - 01. marts).

Medlemskab af organ i offentlig dansk eller international organisation

Arbejdsgruppe; ADHD referenceprogram, Børne- og Ungdoms Psykiatrisk Selskab (BUP-DK) Adult ADHD Self- Rapport Scale (ASRS) (1. januar 2008 - 1. marts 2009).

Medlemskab af forskningsnetværk

Psykiatrisk Forskningsstrategiudvalg (formand), Psykiatrien i Region Syddanmark

Medlemskab af bedømmelsesudvalg

Bedømmer, Bedømmelsesudvalg, Sundhedsvidenskab Københavns Universitet (05. januar - 16.marts).

Opponent, Sundhedsvidenskab, Københavns Universitet (01. april -)

Medlem, Sundhedsvidenskab, Københavns Universitet (08. oktober 2008 -)

Konferencer, workshop, kursus, seminar

Evidense based psychopharmacology (23. – 24. januar)

Psykiatriens Forskningsdag i Region Syddanmark. Chairman. (25. november)

Redaktør af formidlingstidsskrift

Månedsskrift for Praktisk Lægegerning (7. september 2008-)

Ekstern undervisning, fagkoordinering og censoraktivitet:

Delkursusleder: Børne- og ungdomspsykiatriske speciallægekursus, delkursus om psykopatologi/klassifikation (01.januar 2007 -)

Søren Dalsgaard

Poster

”Unge med ADHD og compliance”. Præsenteret ved Konferencen Addiction, York, UK. (12. – 15. november).

Konferencer, workshop, kursus, seminar

Arrangør af kursus i Efteruddannelsesudvalget om Psykofarmakologi. Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab og Dansk Psykiatrisk Selskab. Ebeltoft. (22. - 23. januar).
Nordic Child and Adolescent Psychiatric (NordCAP) Research Meeting. Aalborg. (16. og 17. september).

Foredrag og mundtlige bidrag

”Unge med ADHD, misbrug og compliance”. Oplæg i Neuropsykiatrisk gruppe, Region Syddanmark. Kolding. (18. marts).

”Kvaliteten i anbringelsen” om unge med ADHD. Oplæg for personale i døgn-institutioner.

”Unge med ADHD”. Oplæg i ADHD-foreningen. Åbenrå. (13. maj).

Oplæg om ADHD. Misbrugscenter Nordjylland, Vrå. (12. august).

”Unge med ADHD og compliance” Oplæg ved ADHD-foreningens Nationale Konference. (4. september).

”Unge med ADHD”. Oplæg på Misbrugscenter Odense. (21. oktober).

Andet

”ADHD Kompetencecenter i Region Syddanmark”. Medlem af arbejdsgruppe.

Vejledning og supervision af to amerikanske prægraduate studerende fra Yale University, New haven, USA. Odense. (25. juni).

”Heterogeneity in ADHD. Cool executive function and gender aspects”. Medvejleder på Ph.D.-forsvar. Psykologisk Institut, Aarhus. (17. juni).

Forskningsmøde vedr. artikelskrivning med forsker fra Institut for Antropologi, Århus Universitet. Berlin. (18. – 20. september).

Studiebesøg – med arbejdsgruppen bag ”ADHD Kompetencecenter i Region Syddanmark”. Rotterdam, Holland. (22. – 23. oktober).

Forskningsmøde vedr. artikelskrivning med forsker fra Institut for Antropologi, Aarhus Universitet, Aarhus (27. oktober, 1. december og 8. december).

Forskningsmøde med forsker fra Institut for Biostatistik, Aarhus Universitet. (27. oktober).

Forskningsmøde med forsker fra Syddansk Universitet og Aalborg Universitet. (29. oktober).

Forskningsmøde med forskere fra Aarhus Universitet vedr. skrivning af artiklen ” Prevalence of ADHD” og ”Associations between maternal prenatal smoking and ADHD in offspring”. (24. november).

Eksterne undervisning, fagkoordinering og censoraktivitet.

”Unge med ADHD”. Undervisning af læger og øvrigt personale på Pædiatrisk afdeling, Glostrup. (28. april).

Rikke Wesselhöft

Poster

”Gene Environment interaction in 7-9 years old children with depression”. Præsenteret ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskabs Årsmøde. (11. marts).

“Gene Environment interaction in 7-9 years old children with depression”. Præsenteret ved Nordic Child and Adolescent Psychiatric (NORDCAP) Reseach Meeting. (16. – 17. november).

”Gene Environment interaction in 7-9 years old children with depression”. Præsenteret ved Psykiatriens Forskningsdag, Region Syddanmark, (25. november).

Gitte Madsen

Konferencer, workshop, kursus, seminar

”Grundlæggende informationsbearbejdning hos børn med Autisme Spektrum tilstande”. Oplæg og poster ved Psykiatriens Forskningsdag, Region Syddanmark. (25. november).

Poster

”Basic information processing in children with parvasive developmental disorder”. Præsenteret ved Nordic Child- and Adolescent Psychiatric (NORDCAP) Research Meeting. Aalborg. (16. og 17. September).

”Grundlæggende informationsbearbejdning hos børn med en Gennemgribende udviklingsforstyrrelse”. Præsenteret ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Årsmøde. Nyborg. (11. og 12. marts).

Rene Klinkby Støving

Foredragsmanuskript/PowerPoint

”Eating disorders in males : a retrospective cohort study”. / Støving, René Klinkby ; Andries, Alin ; Brixen, Kim ; Bilenberg, Niels ; Hørder, Kirsten. 2009. Konferencen: Annual meeting of the Danish Endocrine Society, Middelfart 24. januar 2009, Middelfart, Danmark, (24. januar - 25. januar).

“Remission of eating disorder during pregnancy : Five cases”. / Madsen, Ida Ringsborg ; Hørder, Kirsten ; Støving, René Klinkby. 2009. Konferencen: Annual meeting of the Danish Endocrine Society, Middelfart, Danmark, (24. januar - 25. januar).

“Serum Levels of Fetal Antigen 1 in Extreme Nutritional States”. / Andries, Alin ; Niemeyer, Andries ; Støving, René Klinkby ; Abdalla, Bassem ; Wolf ; Hørder, Kirsten ; Kassem, Moustapha.

2009. Konferencen: 11th European Congress of Endocrinology (ECE), Istanbul, Tyrkiet, (25. april - 29. april).

Formidling

"Anorexi (nervøs spisevægring". / Hørder, Kirsten ; Støvning, René Klinkby. 3.udgave. udg. Netdoktor.dk.

"Spiseanfald (bulimia nervosa". / Hørder, Kirsten ; Støvning, René Klinkby. 3.udgave. udg. Netdoktor.dk.

Deltagelse i interview til skrevne medier

Spiseforstyrrelser og diabetes er en livsfarlig cocktail. Dagens Medicin. (6. november).

Poster

"Bariatric womens pre-operative expectations of live with gastric banding". Præsenteret ved the 24th International Council of Nurses (ICN). Durban. (29. juni).

"Gender differences in outcome of eating disorder: a retrospective cohort study". Præsenteret ved Psykiatriens Forskningsdag. Regionsyddanmark. (25. november).

Konference, workshops, kursus, seminar

Annual meeting of the Danish Endocrine Society (25. og 25. januar).

Strålehygiejne ved justering af bånd efter gastric banding. Mødearrangør. Odense. (18. marts).

Bariatrisk kirurgi i Region Syd. Mødearrangør. Kolding. (18. marts)

The 9th London International Conference on Eating Disorders. (31. marts – 2. april).

Danish Society for Eating Disorders. Annul meeting. (20. – 21. april).

Steinhausen symposium. Nationalt forskningsnetværk om Spiseforstyrrelser. Mødearrangør. Odense. (2. september).

Anorexia Nervosa. Efterårsmøde i Dansk Endokrinologisk Selskab. (22. september).

Turners Syndrom. Anorexia Nervosa. Efterårsmøde. Mødearrangør. (22. oktober).

Spiseforstyrrelser og diabetes. Oplægsholder ved Fagligt Selskab for Diabetes Sygeplejersker. (7. november).

Pårørende og netværksarbejde. Arrangør Dansk Selskab for Spiseforstyrrelser. (12. november).

Foredrag og mundtlige bidrag

Eating disorders in males: a retrospective cohort study. Foredrag ved dansk Endokrinologisk Selskab. (24. januar).

Kan Anorexia Nervosa interessere endokrinologer? Foredrag ved Dansk Endokrinologisk Selskab, Skejby. (22. oktober)

Medlemskab af nationalt/internationalt udvalg, råd, nævn

Dansk Fedmekirurgiregister (1.september).

Dansk Selskab for Spiseforstyrrelser

Andet

Vejleder for kandidatspecialestudierende.

”Bone Miroarchitecture in anorexia nervosa”. Odense Universitet.

”Quality of life after bariatric surgery”. Odense Universitet.

“Liquorice induced hypokalemia in a patient with anorexia nervosa: case report and review of the literature”. Odense Universitet.

“Eating disorder and pregnancy. Remission of eating disorder during pregnancy: 5 cases and brief clinical review”. Odense Universitet.

“Mealpattern and obesity”. Odense Universitet.

“Fetal Antigen 1 (FA!) in extreme nutritional states”. Odense Universitet.

“Ernæringsudvikling under stråleterapi af patienter med hoved-halscancer. Energibalance og interventionsmuligheder. Hvordan sikres anonymiteten på et bedømmelsesarbejde? Bedømmer på ansøgning om indskrivning til Ph.D.-studie.

Per Kragh-Sørensen

Bidrag til lærebog

Affektive sindslidelser: Kragh-Sørensen, Per; Kessing, Lars; Vedel, I: Klinisk Psykiatri. 3. udg. Munksgaard Forlag, 2009, s. 361-446

Forord. Kragh-Sørensen Per; Mors, Ole; Parnas, Josef. I: Klinisk Psykiatri. 3. udg. Munksgaard Forlag

Organiske psykiske lidelser: Kragh-Sørensen, Per; Lolk, Anete. I: Klinisk Psykiatri. Red. Ole Mors; Josef Parnas; Per Kragh-Sørensen. 3. udg. Munksgaard Forlag. S. 119-214

Psykiatriens teoretiske fundament: Sygdomsbegreb, klassifikation og diagnostik. / Kragh-Sørensen, Per; Parnas, Josef; Mors, Ole. I: Klinisk Psykiatri. / red. Josef Parnas ; Ole Mors ; Per Kragh-Sørensen. Munksgaard Forlag, 2009. s. 29-76

Poster

”Prognose og mortalitet for demens – en 15 års forløbsundersøgelse”./ Andersen, Kjeld; Lolk, Anete; Kragh-Sørensen, Per. Præsenteret ved Dansk Psykiatrisk Selskabs Årsmøde, Nyborg (19. – 21. marts).

Andet

Reviewer på ”Increase of BDNF Serum concentration in lithium treated patients with early

Alzheimer disease”.

”Når hjernen falder fra hinanden – Klinik og behandling af Alzheimers sygdom”. Udg. Folkeuniversitet Odense.

Erik Christiansen

Videnskabelig bog/antologi

”Sårbare Livsfaser: Beskyttende faktorer for selvmordstanker og selvmordsadfærd blandt mennesker i sårbare livsfaser”. Stephensen, Iben K. ; Jensen, Børge F. ; Christiansen, Erik ; Zøllner, Lilian: Center for Selvmordsforskning, 2009. 66 s. (Forskningscentrets rapportserie; 4).

Foredrag og mundtlig bidrag

Selvmordsforsøg blandt børn og unge: Risiko og resiliens. Oplægsholder ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, BUP-DK (6. marts).

Poster

Risiko for selvmordsforsøg blandt børn og unge efter kontakt til somatisk afdeling – Et dansk nested casekontrol studie. Præsenteret ved Psykiatriens Forskningsdag, Region Syddanmark. (25. november).

Medlemskab af forskningsnetværk

Medlem af Syddansk netværk for Selvmordsforebyggelse.

Kirsten Hørder

Konference, workshop, kursus, seminar

International Eating Disorders Conference, London. (31.marts-2.april)

Medlemsskab af nationalt/internationalt udvalg, råd, nævn

Medlem af Nordiske Forskergruppe for FlerFamilieTerapi.

Formidling

”Anorexi (nervøs spisevægring”. / Hørder, Kirsten ; Støvning, René Klinkby. 3.udgave. udg. Netdoktor.dk.

”Spiseanfald (bulimia nervosa”. / Hørder, Kirsten ; Støvning, René Klinkby. 3.udgave. udg. Netdoktor.dk.

Andet

Bedømmer ved Psykiatriens Forskningsdag. Region Syddanmark. (25. november).

Birgitte Dehlholm-Lambertsen

Foredrag og mundtlige bidrag

”Tidlig symptomer på Skizofreni hos børn og unge”. Oplægsholder ved Symposium vedr.

Skizofreni hos børn og unge, Bristol-Meyes Squibb. (16. november).

Medlemskab af interesseorganisation

Dansk Selskab for Børnepsykiatri og Klinisk Børnepsykologi med tilknyttede faggrupper (BØPS).

Redaktør af formidlingskrift

Redaktør på Månedsskrift for Praktisk Lægegerning: Artikelserie om Børne- og Ungdomspsykiatri.

Medlemskab af forskningsnetværk

Netværk for Forskning og Kvalitetssikring i Psykoterapi (NFKP).

Rådgivning og konsulentvirksomhed

Psykiatri og sorgbehandling: Unge og Sorg, Landsdækkende rådgivergruppe.

Anne Dorthe Stenstrøm

Foredrag og mundtlige bidrag

”Debuterende skizofreni hos børn”. Oplægsholder, Kolding (9. januar og 8. december).

”Skizofrenisymptomer hos børn”. Oplægsholder, Bristol-Myer Squibb, København (16. november)

Poster

”Tidlig tegn på skizofreniudvikling hos børn og unge – et kvalitativ studie”. Præsenteret på Psykiatriens Forskningsdag, Region Syddanmark. (25. november).

Claudia Maria Nordenbæk

Andet

Vejleder for kandidatspecialestuerende. “Autism spectrum disorders, analysis of results from Autism Spectrum Screening Questionnaire (ASSQ) in a twin population”.

Andet udgået fra Forskningsenheden

Foredrag og mundtlige bidrag

Stud.med. Anders G. Madsen, Syddansk Universitet

”Forekomst af rygning, alkohol og rusmidler blandt unge med ADHD i Danmark, sammenlignet med baggrundsbefolkningen”. Oplæg ved Psykiatriens Forskningsdag, Psykiatrien i Region Syddanmark. (25. november).

Kandidatspecialer

Anna Natalia Augustsson

”Analyse af spørgeskemadata vedr. Autismespektrum tilstande i en tvillingepopulation”

Forsvaret: 9. februar

Vejleder: Læge, Ph.D.-stud., Claudia Maria Nordenbæk, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Odense

Censor: Overlæge Nini Smedegaard Olesen, Aalborg

Johanna Jonnart og Matilda Wiinblad

”Tidligere manifestationer af ADHD (0-3 årige) med særlig fokus på regulationsforstyrrelser. Et litteratstudie”.

Forsvaret 26. maj

Vejleder: Professor, overlæge Ph.D. Niels Bilenberg, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Censor: Overlæge Vibeke Vejlsgaard Goldschmidt, Vedbæk

Louise Gramstrup Nielsen og Cathrine Skovmand

”7 års follow-up i en epidemiologisk kohorte af danske børn”

Forsvaret: 26. maj

Vejleder: Afdelingslæge, Ph.D. Dorthe Janne Petersen

Censor: Overlæge Vibeke Vejlsgaard Goldschmidt, Vedbæk

Jon Henriksen og Peter Fraas Nielsen

”Standardisering af ny CBCL-version (Child Behavior Checklist)”

Forsvaret: 26. maj

Vejleder: Professor, overlæge Ph.D. Niels Bilenberg, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Censor: Overlæge Vibeke Vejlsgaard Goldschmidt, Vedbæk

Anders G. Madsen

”Forekomst af rygning, alkohol og stoffer blandt unge med ADHD i Danmark i forhold til baggrundsbefolkningen”

Forsvaret: 10. juni

Vejleder: Afdelingslæge, Ph.D. kl. lektor Søren Dalsgaard, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Censor: Overlæge Niels Rasmussen, Børneafdelingen, KAS, Gentofte

Maja Louise Harder Nielsen og Lana Rashid

”Sammehæng mellem autisme spectrum forstyrrelser og spiseforstyrrelser hos børn 0-12 år. Et litteraturstudie.

Forsvaret: 10. juni

Vejleder: Professor, overlæge Ph.D. Niels Bilenberg, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Censor: Overlæge Niels Rasmussen, Børneafdelingen, KAS, Gentofte

Kathrine Sharan

”Evidence for Atypical Antipsychotics in Children with Pervasive Development Disorders”

Forsvaret: 1. september

Vejleder: Afdelingslæge, Ph.D. kl. lektor Søren Dalsgaard, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Censor: Overlæge Vibeke Vejlsgaard Goldschmidt, Vedbæk

Kjetil Dokka

”Stress og kortisol-respons hos patienter med Autismespektrumforstyrrelser”

Forsvaret: 1. september 2009

Vejledere: Professor, overlæge, Ph.D. Niels Bilenberg og læge, Ph.D.-studerende Gitte Falcher Madsen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Censor: Overlæge Vibeke Vejlsgaard Goldschmidt, Vedbæk

Lise Lauritsen

”Aktivitet i det autonome nervesystem og stressrespons hos børn med ADHD”

Forsvaret: 21. december

Vejleder: Professor, overlæge, Ph.D. Niels Bilenberg, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense

Censor: Overlæge Niels Rasmussen, Børneafdelingen, KAS, Gentofte

Eksterne bevillinger

Professor, overlæge Niels Bilenberg har modtaget:

Psykatriens Forskningsfond kr. 247.930,-

Læge, Ph.D.-studerende Rikke Wesselhöft har modtaget:

Psykatriens Forskningsfond kr. 500.000,-

Læge, Ph.D.-studerende Gitte Falcher Madsen har modtaget:

Psykatriens Forskningsfond kr. 500.000,-

Klinikleder Kim Juul Larsen har modtaget:

Psykatriens Forskningsfond kr. 250.000,-

Artikler, peer reviewed - udgået fra Forskningsenheden.

”Dansk standardisering af attention deficit/hyperactivity disorder-ratingskalaen”. / Poulsen, Lotte ; Jørgensen, Siv Lykke ; Dalsgaard, Søren ; Bilenberg, Niels. I: Ugeskrift for læger. 2009 ; vol. 171, nr. 18, 2009-Apr-27. Denmark. s. 1500-4.

“Parental rating of sleep in children with attention deficit/hyperactivity disorder”. / Hvolby, Allan ; Jørgensen, Jan ; Bilenberg, Niels. I: European Child & Adolescent Psychiatry. 2009 ; vol. 18, nr. 7, 2009-July. s. 429-38.

“Screening af voksne for ADHD”. / Obel, Carsten ; Dalsgaard, Søren ; Arngrim, Torben ; Bilenberg, Niels ; Christensen, Kaj Sparle ; Freund, Charlotte ; Jensen, Eva ; Kraft, Janne Tabori. I: Ugeskrift for læger. 2009 ; vol. 171, nr. 3, 2009-Jan-12. Denmark. s. 143-5.

”Selvskadende adfærd blandt børn og unge”. / Søgaard, Lisa Eilenberg ; Christensen, Cathrine Lundgaard ; Bilenberg, Niels. I: Ugeskrift for læger. 2009 ; vol. 171, nr. 33, 2009-Aug-10. Denmark. s. 2265-8.

”Spørgeskemaer om adfærd hos førskolebørn”. / Kristensen, Solvejg ; Bilenberg, Niels. I: Ugeskrift for læger. 2009 ; vol. 171, nr. 47, 2009-Nov-16. Denmark. s. 3445-8.

”Validiteten af spørgeskemaundersøgelser med lav svarprocent”. / Kristensen, Solvejg ; Jensen, Charlotte Maria ; Winding, Trine Nøhr ; Bilenberg, Niels. I: Ugeskrift for læger. 2009 ; vol. 171, nr. 6, 2009-Feb-2. Denmark. s. 415-9.

”Coffee consumption during pregnancy and the risk of hyperkinetic disorder and ADHD : a prospective cohort study”. / Linnet, Karen Markussen ; Wisborg, Kirsten ; Secher, Niels Jørgen ; Hove Thomsen, Per ; Obel, Carsten ; Dalsgaard, Søren ; Henriksen, Tine Brink. I: Acta Paediatrica. 2009 ; vol. 98, nr. 1, January. s. 173-179.

”Dansk standardisering af attention deficit/hyperactivity disorder-ratingskalaen”. / Poulsen, Lotte ; Jørgensen, Siv Lykke ; Dalsgaard, Søren ; Bilenberg, Niels. I: Ugeskrift for læger. 2009 ; vol. 171, nr. 18, 2009-Apr-27. Denmark. s. 1500-4.

”Screening af voksne for ADHD”. / Obel, Carsten ; Dalsgaard, Søren ; Arngrim, Torben ; Bilenberg, Niels ; Christensen, Kaj Sparle ; Freund, Charlotte ; Jensen, Eva ; Kraft, Janne Tabori. I: Ugeskrift for læger. 2009 ; vol. 171, nr. 3, 2009-Jan-12. Denmark. s. 143-5.

”Remission of eating disorder during pregnancy : five cases and brief clinical review”. / Madsen, Ida Ringsborg ; Hørder, Kirsten ; Støvning, René Klinkby. I: Journal of Psychosomatic Obstetrics and Gynaecology. 2009 ; vol. 30, nr. 2, Jun. England. s. 122-6.

“Slow-growing craniopharyngioma masquerading as early-onset eating disorder”: Two cases. / Vad Winkler, Laura ; Andersen, Marianne ; Hørder, Kirsten ; Schumann, Thorsten ; Støvning, René

Klinkby, I: International Journal of Eating Disorders. 2009 ; vol. 42, nr. 5, July. s. 475-478.

“It’s all about recognition! Qualitive study of the value of interpersonal continuity in general practice”. / Dehlholm-Lambertsen, Birgitte ; Frederiksen, HB ; Kragstrup, J. I: BMC Family Practice. 2009 ; vol. 10, nr. 47, 26. juni 2009.

”Om at rumme tab og omsorgssvigt. En beretning om en børnepsykoanalyse”. / Dehlholm-Lambertsen, Birgitte ; Bodin, Gudrun. I: Matrix. 2009 ; vol. 26, nr. 3, Oktober. s. 335-349.

“When Doctors experience their vulnerability as beneficial for the patients : A focus group study from genral practice”. / Dehlholm, Gitte. I: Scandinavian Journal of Primary Health Care. 2009 ; Jan.. s. 1-6.